

3-12-12
כ
סוכה
בא

יח וַיִּדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּהַכְבְּדִי בַּפְרֹעַה בְּרַכְבּוֹ
 יט וּבַפְּרֹשִׁי: וַיִּטֵּעַ מִלֶּאֱךָ הָאֱלֹהִים הַהַלֵּךְ לִפְנֵי מַחְנֵה
 ישראֵל וַיִּלֶךְ מֵאַחֲרֵיהֶם וַיִּטֵּעַ עֲמוּד הָעֲנַן מִפְּנֵיהֶם
 כ וַיַּעֲמֵד מֵאַחֲרֵיהֶם: וַיָּבֵא בֵּין מַחְנֵה מִצְרַיִם וּבֵין מַחְנֵה
 ישראֵל וַיְהִי הָעֲנַן וְהַחֹשֶׁךְ וַיֵּאָר וַיֵּאָר אֶת־הַלַּיְלָה וְלֹא־קָרַב
 כא זָה אֶל־זָה כָּל־הַלַּיְלָה: וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיִּוּלֶךְ
 יהוָה אֶת־הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עֲזָה כָּל־הַלַּיְלָה וַיִּשָּׁם אֶת־
 כב הַיָּם לַחֲרֻבָה וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם: וַיָּבֵאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ
 הַיָּם בַּיַּבֵּשָׁה וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה מִיַּמִּינָם וּמִשְׂמָאלָם:
 כג וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם וַיָּבֵאוּ אַחֲרֵיהֶם בַּל סוֹס פְּרֹעַה רַכְבּוֹ
 כד וּפְרֹשָׁיו אֶל־תּוֹךְ הַיָּם: וַיְהִי בְּאַשְׁמֶרֶת הַבֹּקֶר וַיִּשְׁקֹף
 יהוָה אֶל־מַחְנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ וַעֲנַן וַיַּהֲרֹם אֶת
 כה מַחְנֵה מִצְרַיִם: וַיִּסַּר אֶת אַפָּן מִרַפְּבִלְתָּיו וַיִּגְהָגְהוּ בַּכְּבֵּדֶת

יח וידעו מצריים כי אני יהוה בהכבדתי בפרעה ברכבו
 יט ובפרושי: ויטע מלאך האלהים ההלך לפני מחנה
 ישראל וילך מאחריהם ויטע עמוד הענן מפניהם
 כ ויעמד מאחריהם: ויבא בין מחנה מצרים ובין מחנה
 ישראל ויהי הענן והחושך ויאיר ויאיר את הלילה ולא קרב
 כא זה אל זה כל הלילה: ויט משה את ידו על הים ויולך
 יהוה את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את
 כב הים לחרובה ויבקעו המים: ויבאו בני ישראל בתוך
 הים ביבשה והמים להם חומה מימין ומשמאל:
 כג וירדפו מצרים ויבאו אחריהם בל סוס פרעה רכבו
 כד ופרושי אל תוך הים: והיה באשמרת הבקר וישקוף
 יהוה אל מחנה מצרים בעמוד אש וענן ויחרם את
 כה מחנה מצרים: ויסר את אפן מרפבלתיו ויגהגהו בכבדת

רש"י

ויבקעו המים. כל מים שנעלם (מכילתא; ש"ר כאא); (כג) כל סוס פרעה.
 וכי סוס אחד היה, עניד שאין כולם תשובין לפני המקום אלא כסוס אחד (מכילתא
 שירה פ"ב); (כד) באשמרת הבקר. שלש חלקי הלילה קרוין אשמרת (נכרות
 ג), ואוסה שלפני הבקר קורא אשמרת הבוקר. ואומר אני לפי שכלילת הלילה
 למשמרת שיר של מלאכי השרת כת אחר כת לשלשה חלקים, לכך קרוין אשמרת,
 וזה שמרס אונקלוס מערס: וישקף. ויטע עמוד אש ויטע עמוד אש ויטע עמוד אש
 ואסתכי; אף הוא לטון הכסף, כמו שדה טפיס (נמדכר בניז) חקל סוכות;
 בעמוד אש וענן. עמוד עין יורד ועושה אוויר כמיס. ועמוד אש מרחיבו ומלפי
 סוסיס: משמעות (מכילתא): ויהם. לטון מאומה; אשמרת; בלע"ל. ערכבם,
 נעל פגיוס שלהם. והיטע בכרקי ר' אליעזר בטי על ר' יוסי הגלילי כל מקום
 שחומר: בו מאמה הרעמוס [ס"א הרעמוס] קול הוא, זה חב לבלו, ורעס ה' בקול
 גדול וגו' על פלמיס ויהאס (ששאל א זי); (כה) ויסר את אפן מרכבו: ויגהגהו
 מכה האש נגרפס בגלגליס, והמרכבות עררוס, והואשניס כהס נעיס ואכריק
 מספרקי (מכילתא): ויגהגהו בכבדת. כהאכס עהא כבדה וקס להס. כמה
 שמדדו, וככד לטו הוא ועבדו (לעיל טלד) אף כאן ויגהגהו בכבדות (מכילתא):

(וט) וילך מאחריהם. להבדיל בין מחנה מצרים ובין מחנה ישראל (ולקבל חלים
 ונליסטרותו של מצרים. ככל מקום הוא אומר מלאך ה' וכאן מלאך האלהים, אין
 אלהים ככל מקום אלא דין [ס"א דיון] מלאך שהיו ישראל נטוין בדין בזאת שמה
 אס להגלל אס להאכד עם מצרים (מכילתא): ויטע עמוד הענן. כשתשכה והגליס
 עמוד הענן אס המחנה לעמוד האש, לא נסתלק הענן כמו שהיה רגיל להסתלק
 ערכיט לגמרי, אלא נסע והלך לו מאחריהם להחשיך למצרים: (כ) ויבא בין מחנה
 מצרים. משל למלאך בדרך ובט מהלך לפניו. בלו לסמיס לטבוטו נטלו מלפניו
 ונחטו לאחריו. בלו זאכ מאחריו נחטו לפניו. בלו לסמיס לפניו חאכיס מאחריו נחטו
 על זרוטו ונלחס כהס. כך ואכזי חרגלתי לאפרים קחס על זרוטו וי האש יאבג;
 מכילתא): ויהי הענן והחושך. למצרים: ויאר. עמוד האש את הלילה לישראל,
 והלך לפניהם כדרך ללכת כל הלילה, והחשיך על ערפל לוד מצרים: ולא קרב
 זה אל זה. מחנה אל מחנה (מכילתא): (כא) ברוח קדים עזה. ברוח קדים
 עזה עזה שברוחם, היא הרוח שהקב"ה נפרט בה מן הרשעים, שנאמר ברוח
 קדים חסיס ירמיה יחיו) יבא קדים רוח ה' (ואשט ג:טו) רוח הקדים שכרך
 כלב ימים ויחאקל כ:טו) הגה ברוחו הקשה ביום קדים וישמיה כזה; מכילתא):

the sea, but, as this verse indicates, He wanted to be glorified through Pharaoh and his army. The way He chose to do so was through the twin miracle of splitting the sea to save the Jews and then using the same sea to swamp the Egyptians (Ibn Ezra).

18. וַיִּדְעוּ מִצְרַיִם — Egypt will know. The reference is not to the Egyptians who will die at the sea. Rather, the entire country would hear of the miracle at the sea and would be moved to repent and recognize the majesty of God (Sforno).

19-20. Under normal circumstances, the pillar of cloud, which the verse calls an angel [i.e., emissary, agent] of God, would have been removed at night with the arrival of the pillar of fire. On this night, the cloud was placed between the Jews and the Egyptians, where it served a dual purpose. It prevented the Egyptians from benefiting from the illumination of the pillar of light, thus plunging them into total darkness, and it kept the two camps apart while acting as a

shield, swallowing the stones and arrows that the Egyptians hurled at the Jews. Meanwhile, the pillar of fire, though not specifically mentioned in the verse, illuminated the night for Israel (Rashi).

Ramban has an entirely different approach: The Torah refers to the pillar of fire as the angel of God, because God's Presence rested in it, whereas the pillar of cloud was the resting place of "God's Heavenly Court." Thus, verse 19 states that both pillars moved between the two camps, with the fire closest to Israel to provide illumination and the cloud blocking the Egyptians. When verse 20 refers to the cloud and illumination, it describes both pillars. See Ramban.

21-31. The sea splits.

21-22. וַיִּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ — Moses stretched out his hand. The verse speaks both of Moses' hand and of an east wind. Which actually caused the miracle? There are a few approaches.

The plain meaning of the verse is that Moses' outstretched

